

מתמטיקה לכימאים-מבחני השוואה טורים

משפטים כללים

פעולות על טורים

- אם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ ו- $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתכנסים אז $\sum_{n=1}^{\infty} a_n + b_n$ מתכנס.
- אם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס אז $\sum_{n=1}^{\infty} ca_n$ מתכנס.

תנאי הכרחי להתכנסות

אם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס אז $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$

טורים ידועים

- $\sum_{n=1}^{\infty} cq^n$ מתכנס אם ורק אם $|q| < 1$ (טור הנדסי)
- $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^\alpha}$ מתכנס אם ורק אם $\alpha > 1$

טורים חיוביים

מבחן ההשוואה הראשון

יהיו $\sum_{n=1}^{\infty} a_n, \sum_{n=1}^{\infty} b_n$ שני טורים. אם מתקיים החל ממקום מסוים $0 \leq a_n \leq b_n$, אז:

- אם $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתכנס, גם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס.
- אם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתבדר, גם $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתבדר.

מבחן ההשוואה השני

יהיו $\sum_{n=1}^{\infty} a_n, \sum_{n=1}^{\infty} b_n$ שני טורים חיוביים, שעבורם הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = L$ קיים. אז:

1. אם $0 < L < \infty$, הטורים מתכנסים או מתבדרים יחדיו.

2. במידה ו- $L = 0$ אז אם $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתכנס אז $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס ואם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתבדר אז $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתבדר (אבל ההפך אינו בהכרח נכון).

3. במידה ו- $L = \infty$ אז אם $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתבדר אז $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתבדר ואם $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס אז $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ מתכנס (אבל ההפך אינו בהכרח נכון).

מבחן קושי

יהי $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ טור חיובי אינסופי. נסמן $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = q$.

1. אם $q < 1$ הטור מתכנס.
2. אם $q > 1$ הטור מתבדר.
3. אם $q = 1$ המבחן אינו מספק מידע על התכנסות או התבדרות הטור.

מבחן דאלמבר

יהי $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ טור חיובי אינסופי. נסמן $q = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n}$.

1. אם $q < 1$ הטור מתכנס.

2. אם $q > 1$ הטור מתבדר.

3. אם $q = 1$ המבחן אינו מספק מידע על התכנסות או התבדרות הטור.

מבחן האינטגרל

יהי N מספר טבעי ו- f פונקציה חיובית מונוטונית יורדת רציפה בקטע $[N, \infty)$, אזי סכום הסדרה החיובית $\sum_{n=N}^{\infty} f(n)$ מתכנס

אם ורק אם האינטגרל $\int_N^{\infty} f(x) dx$ הוא סופי. בפרט, אם האינטגרל מתבדר אזי גם הטור מתבדר.

טורים כללים

התכנסות בתנאי/התכנסות בהחלט

• הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס בהחלט אם טור הערכים המוחלטים $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס כטור חיובי.

• הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס בתנאי אם טור הערכים המוחלטים $\sum_{n=1}^{\infty} |a_n|$ מתבדר כטור חיובי ו- $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס כטור כללי.

קריטריון קושי

הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ מתכנס אם ורק אם לכל $\varepsilon > 0$ קיים N כך שלכל $n > N$ מתקיים $|\sum_{i=n}^m a_i| < \varepsilon$.

מבחן לייבניץ

תהי a_n סדרה חיובית שיורדת מונוטונית לאפס. אזי הטור המתחלף שנוצר על ידי $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \cdot a_n$ מתכנס.

מבחן זיריכלה

תהי a_n סדרה מונוטונית ושואפת לאפס ותהי b_n סדרה שעבורה קיים מספר חיובי M כך שלכל N טבעי מתקיים $|\sum_{n=1}^N b_n| < M$

(הטור של b_n חסום), בתנאים אלה הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n$ מתכנס.

מבחן אבל

תהי a_n סדרה מונוטונית חסומה ויהי $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ טור מתכנס, אזי בתנאים אלה הטור $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \cdot b_n$ מתכנס.